Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 103. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 9-го ТРАВНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, MAY 9, 1978 No. 103. VOL LXXXV.

У Боффалівському Університеті відбувся „Український Тиждень"

Боффало (Михайло Лоза) — Українське Студентське Товариство, яке існує при Університеті в Боффало, завершило свою річну діяльність (маємо на увазі академічний рік) імпрезою, яка значно піднесла престиж не тільки самого УСТ, але й усієї української громади в Боффало. Цією імпрезою був „Український Тиждень", що тривав від понеділка 17 квітня до неділі 23 квітня 1978 р. включно.

Програма „Українського Тижня" почалася показом писання українських писанок, що його перевела студентка (докторантка хемії) Рома Ляшевич — в понеділок, 17 квітня, в будинку „Сквайр Голл". Показ писання писанок був доповнений висвітленням фільму про писанки — продукції Марка Перейми. Відвідувачі (студенти різного національного походження) з цікавістю приглядалися до техніки писання писанок і подивляли красу готового уже продукту: писанок.

Наступний день був відведений для українського куховарства. Відвідувачі мали змогу запізнатися з різними видами українських страв, як теж поделектуватися смаком українських вареників, що їх можна було спожити в кафетерії будинку „Свайр Голл". Цей день пройшов під керівництвом студентки Христини Підкаменної.

В середу, 19 квітня, студентка Наталка Дмитріюк дала виклад про український національний інструмент бандуру, доповнюючи свій виклад грою на бандурі. Того самого дня в тім самім приміщенні була відкрита ще й виставка українських вишивок.

Зіна Дмитріюк (сестра Наталки) зробила у четвер 20 квітня виклад про українську кераміку і різьбу.

В п'ятницю, 21 квітня, зацікавлені „Українським Тижнем" студенти (і не-студенти) приглядалися демонструванню складних і менш складних кроків українських народних танців. Показ перевів Юрій Гайдучок — член студентського танцювального ансамблю „Черемшина".

Субота 22 квітня була днем відпочинку.

Програму „Українського Тижня" завершено чудовим концертом, що відбувся два рази в неділю, 23 квітня, 1978 року (о год. 3-ій по полудні і 8-ій увечорі), в театральній залі „Katharine Cornell" у новому університеті. Обидва рази театральна заля була заповнена. Відвідувачі концерту покидали залю з невимовним задоволенням, бо була причина для цього: концерт був поставлений на високому мистецькому рівні, програма була уложена фахово та й нічого не можна було закинути організаційній сторінці концерту. Майже всю програму концерту виконано місцевими молодими силами. Виїмок творили гуцульські „Троїсті музики". В складі цієї оригінальної гуцульської оркестри є й старші музики. Виконавцями програми концерту, крім „Троїстих музик", були: Вокальний квартет „Галичанки" (оригінально існує при Осередку СУМА), Ансамбль Бандуристів, що його творять студенти університету й середніх шкіл (ансамблем опікується 97 Відділ Союзу Українок), Ансамбль молоденьких адептів українських народних танців „Калина", Танцювальний Ансамбль „Черемшина" (складений із студентів), Ляриса Шарван і Давид Біловус.

Програму відкрито відіграння на фортепіяні української і американської національних гимнів у виконанні студента музикології Давида Біловуса. Гостей-глядачів привітав Ансамбль „Черемшина" за

(Закінчення на ст. 3-ій)

Пригадують про літню школу в Гарварді

Кембридж, Масс. (ФКУ). — Згідно з інформаціями адміністрації Літньої Школи в Гарвардському університеті, запити студентів відносно програми українистики напливають кожного дня. Вже в початком квітня понад 80 студентів та студенток просили переслати їм аплікації до виповнення, заявляючи, що вони заінтересовані українськими студіями Літньої Школи.

Минулого року в такій же програмі взяло участь 159 студентів. Програма пройшла з великим успіхом, викликаючи захоплення та вдоволення серед студентства, як також подив чинників Гарвардського університету.

Цього року є до диспозиції заінтересованих знову чотири кредитовані курси — української мови для початкуючих, української мови для заавансованих, українського літературознавства та історії України, семінарі, дискусійні вечорі, фільми, спортові ігри, прогулянки, товариські забави.

Студенти одержать стипендію (350 долярів) для оплати за навчання. Але треба поспішати з реєструванням, бо цього року адміністрація придержуватиметься суворо визначеної дати (дедлайн). Останній день реєстрування: 9 червня 1978 року.

Літня програма є інтенсивним чотири - тижневим навчанням: від 25-го червня по 24-те липня.

ЗСА далі підтримуватимуть Ізраїль — заявляє президент Картер

Вашінґтон. — „Протягом 30 років ми підтримували горду і самостійну країну, Ізраїль. Можу, як президент ЗСА, без застереження запевнити, що продовжуватимемо робити це не тільки протягом наступних 30 років, але навіки" — заявив президент Джіммі Картер у понеділок, 1-го травня, під час привітальної церемонії для ізраїльського прем'єра Менахема Бегіна в городі Білого Дому.

Беґін прибув до ЗСА, щоб в ряді американських міст взяти участь у відзначуванні 30-ої річниці проголошення самостійности Ізраїля, як теж, щоб відбути наради з президентом Картером та іншими членами уряду ЗСА щодо можливостей замирення на Близькому Сході.

Відповідаючи на привітання Президента, прем'єр Беґін сказав, що слова президента Картера — „це найважливіша моральна заява за всі часи", бо лідер ЗСА не тільки говорив про майбутню дальшу дружбу між Америкою та Ізраїлем, але також наголошував факт, що жидівський нарід пережив і далі переживає релігійне, расове та культурне переслідування і погроми, додаючи, що американський нарід виступав і далі виступатиме проти переслідування жидів. Прем'єр Беґін зокрема привітав заяву президента Картера, що призначить спеціяльну комісію, яка до шістьох місяців має вирішити, де повинен бути збудований пам'ятник жидам, які згинули з рук нацистів під час Другої світової війни. Такого пам'ятника в ЗСА досі ще нема — відмітив президент Картер.

На привітальній церемонії в городі Білого Дому було багато лідерів жидівської громади в ЗСА, спеціяльно запрошених американським урядом.

Того самого дня прем'єр Беґін відбув тригодинну нараду з державним секретарем Сайрусом Венсом і півгодинну нараду з президентом Картером. Як вказують коментатори, теперішні відвідини Беґіна дуже різняться від його нарад з президентом Картером шість тижнів тому, коли атмосфера була дуже напружена з уваги на те, що Картер і Беґін не могли дійти до порозуміння щодо звільнення окупованих Ізраїлем арабських територій та щодо розв'язки проблеми палестинських арабів. Хоча розбіжності в поглядах Вашінґтону й Єрусалиму далі існують, то теперішні відвідини Беґіна проходять у більш святочній атмосфері відзначування 30-річчя самостійности Ізраїля.

Перед прибуттям до Вашінґтону прем'єр Беґін відвідав Ню Йорк, де взяв участь у релігійних і цивільних відзначуваннях 35-ої річниці повстання жидів проти нацистів у Варшавському ґетто. У цих відзначуваннях брали участь не тільки лідери жидівської громади, але також колишні в'язні нацистських концентраційних таборів і високі стейтові та міські урядовці.

У понеділок, 1-го травня, в Бейруті, Ливан, лідер Палестинської Визвольної Організації (ПВО), Ясір Арафат, натякнув, що його організація готова погодитися на існування Ізраїля, якщо буде створена „палестинська батьківщина". Досі ПВО не визнавала права Ізраїля існувати як самостійна держава і заявляли, що остаточною метою палестинських партизанів є „прогнати сіоністів із Близького Сходу". Але минулого понеділка Арафат під час пресового інтерв'ю із американськими кореспондентами сказав, що конфлікт на Близькому Сході може бути зліквідований, якщо ЗСА і Совєтський Союз, співпредсідники Женевської мирової конференції, „запевнять безпеку Ізраїля і законні права палестинського народу", додаючи, що тоді палестинська держава не була б загрозою для Ізраїля.

Гуртові ціни в квітні загрозливо збільшилися

Вашінґтон. — Швидко зростаючі ціни на харчові продукти, золото і речі домашнього вжитку причинились до збільшення гуртових цін на 1.3 відсотка в квітні, згідно із статистичними даними, що їх подав до публічного відома Департамент Праці. Цей гострий зріст гуртових цін є найвищим за останніх три з половиною роки і якщо б він продовжувався, то за цілий рік гуртові ціни зросли б на 15 відсотків. Економічні експерти Департаменту праці уважають, що одною з причин зросту гуртових цін на м'ясо, овочі, ярину і молочні продукти була погана погода, спричинена затяжною зимою, повенями і бурями. Все ж таки вони не можуть вповні пояснити такого гострого зросту цін в квітні в порівнянні зі зростом 0.6 відсотка в березні.

Ще більш скептичні погляди висловив Роберт Страусс, головний дорадник президента Картера в справах інфляції, який не бачить швидкої розв'язки проблем інфляції і постійного зросту цін. Він обіцяв доложити всіх старань в розмовах з провідниками приватного комерційного сектора і зорганізованого робітничого руху, щоб спільно з урядовими чинниками вдержувати зріст платень і цін на поміркованому рівні. Він не є прихильником встановлення федеральної контролі платень і цін.

БРЕЖНЄВ І ШМІДТ ПІДПИСАЛИ СОВЄТСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ДОГОВІР ЕКОНОМІЧНОЇ СПІВПРАЦІ

Бонн, Західня Німеччина. — Совєтський ватажок Леонід І. Брежнєв і західньонімецький канцлер Гельмут Шмідт підписали минулої суботи, 6-го травня, спільне домовлення про совєтсько-західньонімецьку економічну співпрацю протягом найближчих 25 років. Гельмут Шмідт назвав це домовлення „історичною подією" в розвитку східньо-західніх відносин, хоча німецькі індустріялісти не добачують в тому договорі нічого „історичного" і ставляться до нього досить легковажно. Договір, що його приготовляли протягом кількох тижнів перед візитою Брежнєва, встановляє загальні рямки для совєтсько-німецької співпраці в розвитку торгівлі, індустрії і технології на найближчих десять років із клявзулею, що домовлення відновлятиметься у трьох чергових п'ятирічних періодах. Брежнєв і Шмідт мали також проголосити спільну декларацію в справах розброєння.

Леонд І. Брежнєв, генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР, прибув в четвер, 4-го травня ц.р. до Бонну з чотириденною офіційною візитою в товаристві міністра закордонних справ СССР Андрея Ґромика і багатьох інших політичних та економічних дорадників. В часі зустрічі на летовищі кореспонденти завважили, що 71-річний Брежнєв не втішається особливим здоров'ям, бо навіть при виході з літака обслуга й охоронці зводили його по східцях за руки. Пісніше, в часі парадної вечері, влаштованої на його честь канцлером західньонімецького уряду Гельмутом Шмідтом, кремлівський верховода почувався вже краще і „дружньо" вітався з гостями, серед яких було багато представників закордонних держав. Того ж дня по обіді, Брежнєв зі своїми найблищими дорадниками відбув обмежену, мабуть знову таки з причини здоров'я, зустріч з представниками боннського уряду, довше розмовляв особисто з канцлером Шмідтом. В часі парадної вечері він виголосив коротку промову, в якій закликав уряд Західньої Німеччини сприяти поступовому розброєнню і скороченню військових частин в Центральній Европі та гостро виступив проти поширення в країнах НАТО невтронної бомби. „У світі є такі люди, — заявив Брежнєв, — які хочуть подарувати світові „Грецький подарунок", натякаючи мабуть на мітологічну грецьку історичну розповідь про Троянського коня. Промова Брежнєва мала бути нібито відповідю на тост президента Західньої Німеччини Волтера Шела, який закликав Совєтський Союз до пошанування взаємних договорів і заборони невтронної бомби. Совєтські „гості" особливо наголошували у розмовах і промовах справу невтронної бомби, бо, як відомо, західньонімецький уряд погодився був раніше на застосування цієї зброї у випадку, якщо З'єднані Стейти Америки розпочнуть серійну продукцію, а президент Картер дасть свою згоду на поширення її в країнах Північно-Атлянтійського Оборонного Союзу. Покищо Картер такої згоди не дав і справа невтронної бомби є замороженою принаймні до якогось часу.

Візиту Брежнєва до Західньої Німеччини політичні спостерігачі інтерпретують, як познаку, що він і в будучому намагатиметься грати провідну ролю в переговорах про скорочення стратегічної зброї, які тепер ведуть між Совєтським Союзом і ЗСА. Під сумнів ставиться тільки його здоровельний стан, бо в часі паради на летовищі він дуже часто користувався допомогою, ходив дуже штивно, лице і шия виглядали набряклими. Кореспонденти, які мали можливість спостерігати Брежнєва з близька стверджують, що стан його здоров'я напевно поганий. Появилось також повідомлення у західньонімецький пресі, що Брежнєв не поїде на оглядини індустріяльних центрів в Рурщині і не зустрічатиметься з німецькими промисловцями, як це було заплянованo раніше. Немає також познак, що західньонімецькі чинники підноситимуть в розмові з Брежнєвом справу людських прав. На передодні приїзду Брежнєва в Бонні виступав ген. Петро Григоренко, який поставив західньонімецькому урядові відкрите питання — чи він думає піднести справу прав людини в СССР в розмові з Брежнєвим, чи й далі мовчанкою обходитиме це питання. Досі, які інформують речники західньонімецького і совєтського урядів — Кляус Боллінґ і Леонід М. Замятін, головними темами розмови є роззброєння, торгівля і детант. На думку Західньої Німеччини політика детанту мусить діяти за всяку ціну, якщо світ хоче оминути катастрофи і тому не дивно, що якраз детант є головною темою розмов в Бонні.

Ген. П. Григоренко візьме участь у симпозіюмі в Ню Йорку в обороні д-ра Ґлузмана

Ню Йорк. — Ген. Петро Григоренко буде одним із трьох головних промовців під час симпозіюму в обороні Семена Ґлузмана, жидівського дисидента-психіятра з Києва, яке відбудеться тут в четвер, 11-го травня, в годині 6-ій увечері, в приміщеннях фундації Карнеґі для миру в світі при 345 46-та вулиця. Крім ген. Григоренка, з промовами виступлять амбасадор ЗСА до Об'єднаних Націй Аллард Ловенстайн і конґресмен Вілліям Ґрін. Рівнож передбачена участь губернатора стейту Ню Йорк Гю Кері і посадника міста Едварда Кача.

Симпозіюм, який влаштовує спеціяльний Комітет оборони д-ра Семена Ґлузмана в співпраці з Міжнародною лігою для репатріяції російських жидів, розгляне зловживання психіятрії в СССР. Серед учасників є велике число визначних американських психіятрів, включно з д-р Розалин Ялов, яка минулого року була відзначена нагородою Нобля в ділянці медицини.

С. Ґлузман, психіятр по професії, був арештований совєтськими властями в 1972-му році і засуджений на сім років ув'язнення та три роки екзилю. Його обвинувачено у відмові співпрацювати з органами КҐБ в перевірці дисидентів та визнанні їх за „умово хворих". Ґлузман перебуває в таборі ч. 36 в Пермській області.

Афґаністан проголошує „невтральність"

Абул, Афґаністан. — Новий прем'єр-міністер афґаністанського уряду Нур Мохаммед Таракі заявив на публічному вічі, що Афґаністан, після успішного перевороту і відсунення від влади корупційних елементів, додержуватиметься невтральности у закордонній і мілітарний політиці. Сім днів після того, як прокомуністичні елементи перебрали владу в країні, вистачали для того, щоб перетворити Афґаністан в країну хаосу, вбивств, особистих порахунків, племінних воєн і нужди. Реформи? Вони можуть тривати роками, — заявив один з афґаністанців, — поки комуністам вдасться навести сякий-такий порядок в країні і ввести свої соціяльні реформи і свій комуністичний соціялізм на практиці. Виглядає однак, що прем'єр Таракі зацікавлений у відновленні спокою в Афґаністані і у „виявленні" ворогів, які „розсівають отруту, щоб знищити те, що вдалося здобути у короткотривалій революції". Він також запеpечив, що при владі опинилися виключно комуністи, бо він себе, наприклад, комуністом не вважає. Очевидно, події в Афґаністані були позитивно сприйняті в Москві, а деякі афґаністанці думають, що на Кремлі знали про цей заговір вже заздалегідь, або совєти були самі в ньому замішані. Для Пакістану і Ірану, двох антикомуністичних країн, такий розвиток подій навряд чи корисний, бо вони тепер не можуть бути певні чи совєти не намагатимуться інфільтрувати їхні країни, користуючись безпосередньою близкістю з ними. Індія також дуже затурбована подіями в Афґаністані, побоюючись, що комуністи можуть допровадити до нових льокальних воєн у цьому просторі. „Ніхто не знав, що афґаністанська Комуністична партія, про яку мало чулося, має силу зробити переворот", — заявив речник Державного департаменту ЗСА, який все ще не зумів нав'язати зв'язків з тамошнім урядом Таракі. У Вашінґтоні панує поважна затурбованість, що промосковський комунізм в Азії, почерез події в Афґаністані, дістав нову піддержку.

Конґресова комісія заявилася проти відтягнення американських військ з Кореї

Вашінґтон. — Комісія Палати Ренпрезентантів для військових справ у середу, 26-го квітня, 24-ма голосами проти 12-ох проголосувала резолюцію, яка забороняла б урядові президента Джіммі Картера відтягати з Південної Кореї будь-які піхотинні військові частини ЗСА, аж поки Конґрес не проголосує передати Сеулеві додаткову зброю, вартости 800 мільйонів долярів. Згадана Комісія теж вимагає, щоб в Південній Кореї залишилося принаймні 26,000 американських вояків аж до часу, поки між тією азійською країною і комуністичною Північною Кореєю не буде підписаний мировий договір.

Як відомо, президент Джіммі Картер минулого року повідомив, що протягом наступних 4-5 років плянує відтягнути з Південної Кореї біля 32,000 американських піхотинців, але в той самий час скріпити військові повітряні сили ЗСА в тій країні і передати Сеулеві додаткову зброю, вартости 800 мільйонів долярів.

СОЮЗОВЦІ ГАРТФОРДУ ПОДИВЛЯЛИ ПРИМІЩЕННЯ І УСТАТКУВАННЯ ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНСОЮЗУ

Джерзі Ситі. — Минулої суботи, 6-го травня, 43 члени Братства св. Івана Христителя 277-го Відділу УНСоюзу в Гартфорді приїхали винаймленим автобусом до цієї „некоронованої столиці" Американської України, щоб наочно побачити нові приміщення і устаткування Головної Канцелярії УНСОюзу та в-ва „Свобода" в новій Українській Будівлі УНС. Прогулянку зорганізували і нею опікувалися та проводили предсідник Відділу п. Володимир Василенко, його заступник п. Микола Мединський і секретар п. Семен Кравець. Багато учасників прогулянки, серед яких були заступлені три генерації: давні і новіші поселенці та вже народжена тут молодь, активні також в інших організаціях, зокрема в ООЧСУ, ОЖ ОЧСУ, СУМА і СУА. Відвідувачів знайомили з приміщеннями і устаткуваннями Головної Канцелярії УНС та в-ва „Свобода" головний секретар Володимир Сохан, головний організатор Степан Гавриш і ред. А. Драган, а опісля, після спільного сніданку гостей коротко вітали головний предсідник Йосип Лисоґір і головний організатор Степан Гавриш. Речником гостей був предсідник Відділу і конвенційний делеґат п. Володимир Василенко.

Гості не скривали свого подиву і захоплення тим, що побачили, як і гордости з приналежности до УНСоюзу.

Після відвідин в Головній Канцелярії УНС, гості виїхали ще на відвідини Союзівки, виховно-відпочинкової оселі УНСоюзу в Кетскильських горах біля Керґонксону, Н.Й.

Гості з Гартфорду, члени 277-го Відділу УНСоюзу, під час відвідин в Головній Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Ситі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

На Сході без змін...

Фізичний терор в СССР, геноцид над політичними в'язнями, шикани проти родин діячів руху спротиву і груп нагляду за виконанням Гельсінкської угоди, яку комуно-московські ватажки постійно нарушують, є нормальним явищем у сьогоднішних совєтських відносинах. Однак цього замало для садистів з КҐБ, які прямо жаліють — і про це часто говорять з політичними в'язнями чи у своїх численних спогадах — за „добрими часами", коли то в ім'я „соціялістичної законности" вони мали право масово ліквідувати людей і тероризувати кожну підозрілу в нельояйности до Компартії чи совєтського уряду людину. Сьогодні, хоч КҐБ й далі залишилося верховним контролером прокуратури, суду, міліції, сексотів, „дружинників" і звичайних донощиків, то все таки їм приходиться, бодай на зовні, з огляду на західню публічну опінію, притримуватись заряджень Політбюра і ЦК КПСС, щоб не шкодити політичним інтересам Совєтського Союзу за кордоном. Це однак не означає, що КҐБ визбулося старих традиційних і добре випробуваних форм терору та ліквідації невигідних для режиму людей, оминаючи зручно „соціялістичну законність". На це є дуже багато доказів, зібраних рухами спротиву в поневолених Москвою країнах, і багато документації, переданої самвидавом на Захід. Широко розповідають про КҐБівські злочини примусові еміґранти, яким вдалось вирватись із совєтського пекла. Наприклад, брат Левка Лук'яненка, Олександер, розповідає у листі до прокурора Української ССР про терор КҐБ над членами правозахистного руху в Україні; Дмитро Басараб говорить про страхіття в концтаборах; отець Василь Романюк пише в листі до папи Павла VI про переживання священослужителів і про переслідування Українських Церков; дружина Миколи Матусевича описує про знущання КҐБістських садистів над нею, її мужем і батьками; Самвидат публікує документи про знущання адміністрації концтаборів над жінками політичними в'язнями, а нова політична еміґрантка Емілія Ільївна проводить, за допомогою Міжнародної Амнестії, акцію в Скандинавських країнах в користь звільнення політичних в'язнів-жінок, котрі роками вже перебувають в концентраційних таборах Сибіру і на практиці знаходяться на грані повного фізичного вичерпання. Е. Ільївна веде свою акцію передусім в користь чотирьох українок і однієї росіянки, хоч, за її словами, в такому ж положенні знаходяться тисячі політичних в'язнів, які переходять, як це вона висловлюється, „пекло на цій землі" та нечувані знущання, пов'язані з моральним приниженням і глумом, що їх стосують супроти в'язнів КҐБівські кати. Оксана Попович, — каже пані Ільївна, — після тяжких страждань в концтаборі стала калікою і може пересуватися тільки з допомогою милиць; Ірина Стасів-Калинець — хворіє на нирки і печінку; Ірина Сеник терпить від ушкодження хребта і високого тиску крови; Стефанія Шабатура — важко хвора на шлунок; Юлія Вознисенська — тяжко хвора на серце і знаходиться на межі смерти.

Все це тільки маленькі приклади совєтського садизму у відношенні до політичних в'язнів, бо фактично можна і треба говорити про систематичний комуно-московський терор й беззаконня в Україні, на яке нам, українцям на поселеннях у вільних країнах світу, слід більше звертати уваги, його розкривати, натавровувати, протестувати проти нього і тим самим відкривати справжнє обличчя комуно-московських сталіністів. Події в Україні і оборона українських політичних в'язнів повинні стояти в центрі нашої уваги, бо ніхто за нас не виконає цього преважливого завдання.

Перовіча засудили на 20 років ув'язнення

Београд, Юґославія. — Ройтер інформує, що Мілета Перовіча, юґославського комуніста, який на протязі останніх 15-ох років очолював просовєтських комуністів, засудили в четвер, 13-го квітня ц.р., на 20 років ув'язнення за протидержавну змову й інші політичні злочини. Вирок був винесений београдським окружним судом за закритими дверима. На процес, який розпочався ще 23-го березня, були допущені тільки члени родини. Перовічеві, якому минуло 55 років життя, доказано на суді, що він і його помічники намагалися повалити теперішній уряд і віддати Юґославію під володіння чужої держави. Хоч цієї „держави" не названо по імені, усі знали, що йдеться про Совєтський Союз, агентом якого був ввесь час Перовіч.

КУБИНСЬКИЙ ЧУЖИЙ ЛЕҐІОН

(М. Р.). — Швайцарський щоденник „Ноє Цюріхер Цайтунґ" надрукував цікаву статтю на повищу тему.

Багато знавців вірять, що Кастрова африканська кампанія це частина більшого совєтського пляну використати кубинське військо в неспокійних частинах світу, де Москва не бажає інтервеніювати безпосередньо. Не завжди певні звідомлення про те, скільки тепер кубинського війська бере участь у заморській кампанії, подають, що в Анґолі є їх 19,000, в Етіопії 3,500. Крім того по кілька соток війська є в таких африканських країнах, як Мозамбік, Конґо, Ґвінея, Бісав, Екваторіяльна Ґвінея, Лівія і дуже правдоподібно в Альжирі. Кубинські військові дорадники є в Беніні, Капе Верде, на острaві Мадаґаскарі, Замбії, Сяо Томе е Прінчіпе, Сієра Леоне, Танзанії й Уґанді. Інші одиниці є в Південному Ємені та в одинокій латинсько - американській країні: Ґуяні.

За словами знавців, одна четвертина з кубинської 160,000 армії є зайнята на трьох континентах. Туди не враховано цивільних „дорадників безпеки", які є в деяких радикальних країнах Третього Світу. Коли взяти під увагу незавидне економічне положення Куби, то історія не знає подібного прецеденту. Тяжко ствердити, чи то Гавана, чи Москва дала поштовх для такого підприємства. Нема сумніву, що кубинські ватажки захоплюються ролею, яку відіграють. Коли ж узяти під увагу двох патологічних покидьків: диктатора Уґанди Іді Аміна й Маціяса Нґюему з Екваторіяльної Ґвінеї, то навряд чи можна б пояснити ролю Куби будь - якими революційними ідеалами. В цьому випадку Кастро зовсім подібний на тих німецьких герцоґів, які передавали своїх підданих Великій Британії, щоб допомагати поборювати американців під час Революційної Війни. А може Африка для Куби це джерело сплачувати Москві свої величезні довги?

Є познаки, що анґольські й етіопійські операції це навчальний досвід для будучих конфліктів у Третьому Світі, в яких Совєтський Союз міг би й далі проводити свою ціль, користуючись для того досвідченими кубинськими військами. В одній із своїх промов, в якій він старався пояснити своїм людям, чому кубинські війська треба посилати боротися за кордоном, Кастро сказав, що „Африка в той час була найслабшим звеном в імперіялістичному ланцюгу". Знавці передбачають, що як буде забезпечений Африканський Ріг, то совєтсько - кубинські операції будуть відбуватися в Південній Африці, а можливо й у східньому напрямі консервативного картелю Арабія-Іран (ОРЕС).

Країни Латинської Америки побоюються, що як Кастро успішно покінчить свою африканську кампанію, відновить свою давнішу революційну мету при допомозі модерніших і більших сил, ніж міг робити це в роках Че Ґевари. Їх також тривожить вісь Куба - Ямайка - Ґуяна, яка починає розвиватися. Навіть Панама й Пуерто Ріко, де Кастро підтримує слабий, але голосний „визвольний рух" може бути в будуччині ціллю Куби.

Якщо Вашінґтон повів би строгішу політику в Африці, то Москва й Гавана могли б побачити, що їх стратегія розпадається. Кубинська невдача в Африці могла б викликати на Кубі ситуацію, похожу на ситуацію, яка була у ЗСА у зв'язку з в'єтнамською війною, хоч, щоправда, диктатори мають способи для приборкання такої акції. Та покищо кубинці є на переможному боці.

Нагородили Ірину Мотрю Івахів

Ірина Мотря Івахів із Торонта отримала стипендію ім. Вадима Доброліжа в сумі 500 долярів на 1977 рік, згідно з рішенням жюрі, до якого входили мистці Іван Кейван, Стефанія Базюк та Лілея Горняткевич.

Ірина Івахів народилась і виросла в Торонті. Там вона вчилась в українській школі, а пізніше успішно закінчила курси українознавства. З дитячих років Ірина належала до українських молодечих організацій, а коли після закінчення середньої школи вступила до Торонтонського університету, стала членкою Союзу Українського Студентства Канади та належала до його екзекутиви.

Образотворчим мистецтвом Ірина цікавилась з малих років і приймала участь у багатьох українських мистецьких проєктах. Тепер Ірина Івахів вчиться на мистецькому факультеті Монтреальського університету Ля Конкордія, удосконалюючи техніку дереворізу та ґрав'юри.

Управа Фонду ім. Вадима Доброліжа при цій нагоді повідомляє, що вже приймаються зголошення на стипендію на наступний 1978 рік. У цій справі прошу звертатись на адресу секретарки Фонду: Vera Bayrak, No. 201, 9737 — 112 Street, Edmonton, Alberta, Canada. T5K 1L3.

Оксана Кузишин

ЗАПІЗНО І ЗАМАЛО

Фільм „Голокост", який недавно ми мали нагоду бачити на телевізійній програмі NBC, зворохобив нашу громаду і всюди можна було почути дискусії про події, які там описувалось та обурення, як неправдиво і тенденційно представлено українців у ньому, та яку кривду і погану опінію цей фільм зробив нам.

Але признаймося: що конкретного ми зробили, щоби запобігти висвітленню такого фільму, чи вже в крайньому випадку, як ми показали перед американцями наш протест проти нього і вимогу його припинити? На жаль, у нас все робиться з великим запізненням, а в таких випадках треба реаґувати негайно.

Перша реакція повинна була бути тоді, коли появилась у продажу книжка автора Джералда Ґріна під назвою „Голокост" (видавництво Бантам Букс, Інк. 666 5-та Евеню, Н.Й.) Наші науковці та наукові установи, як також УККА і преса, повинні слідкувати за такими появами і відразу писати спростовання до видавництв, як також інформувати громадянство про це в наших часописах. Чи наші науковці та громадські установи зареаґували на книжку „Поґромчік", яка появилась в продажу 1977 р., де оплюгавлюється постать отамана Симона Петлюри? Тільки в час. „Америка" була стаття д-р Лева Шанковського, а поза тим ніхто нічого про це не написав.

Шкода, що „Свобода" аж 21 квітня зреферувала виступ д-ра Петра Мірчука, який відбувся 12-го лютого перед жидівською організацією „Ентайдифамейшин Б'най Б'рит", де д-р Мірчук так знаменито висвітлив становище українців у відношенні до жидів.

Вертаючись до фільму „Голокост", про який вже було відомо в середу, 12-го квітня, аж у понеділок, 17-го квітня, делеґація від УККА пішла з протестом до NBC. Це вже був один день після того, як фільм почали висвітлювати. „Свобода" реферувала про це аж у п'ятницю, 21-го квітня. На мою думку, треба було негайно дати повідомлення про фільм у „Свободі", зі закликом, щоби люди дзвонили, писали, висилали телеграми до NBC а навіть, щоб „пікетували", ще перед неділею.

Як подає газета „Дейлі Нюс" з п'ятниці 21-го квітня, понад 6,000 осіб дзвонило до NBC, позитивно висловлюючись про фільм, а тільки 883 особи були проти. Де ми були тоді? Чому ми не дзвонили? Таж нас в самім Ню Йорку є 100,000 осіб! Не допоможе, як ми між собою продискутуємо фільм і осудимо його. Ми мусимо негайно реаґувати. Фільм вже зробив свою шкоду (як подає „Ню Йорк Таймс", його бачило 120 мільйонів людей), але це не значить, що вже все пропало. Ще не є запізно писати листи в цій справі до NBC, до газет та до Бантам Букс. (Бантам Букс видрукувало 1,755,000 примірників цієї книжки і ще додатково додрукувало 250,000, бо скоро випродали перший наклад.)

Ми мусимо мати зброю, якою зможемо оборонятись від таких очорнень, як в книжці „Поґромчік" чи „Голокост". Треба збирати гроші на виданнях нових матеріялів про це питання (як напр. „Ukrainians and Jews — A Symposium", яке видало УККА в 1966 р.) і треба постійно шукати жидів, які хотіли б дати свої зізнання про те, що українці їм допомагали і ці зізнання треба публікувати в англійській мові.

Наша апатія не обмежилась тільки до фільму „Голокост". В суботу, 22-го квітня, організація молоді ТУСМ улаштувала демонстрацію в обороні Юрія Шухевича, яка була добре розреклямована афішами і в наших часописах. На демонстрацію прибули в більшості молодь СУМА і ТУСМ-у, та мале число громадянства. А де решта нашої молоді, яка згуртована в інших молодечих організаціях? Їх можна було порахувати на пальцях. Чому наше громадянство так байдуже поставилось до такої поважної справи і не підтримало цих молодих ентузіястів в їхній акції? Не дивно, що жадна телевізійна станція і, здається, лише одна американська газета прислала свого репортера. Навіть поліція сподівалась, що нас буде більше, бо „охорони" було дуже багато. Нас, як звичайно, було замало!

Помер вірменський композитор Арам Хачатуріян

Москва. — Пресове агенство ТАСС інформує, що після довгої і важкої недуги, на 74-му році життя помер світової слави вірменський композитор і диригент, Арам Хачатуріян, народжений в Тбілісі, столиці Грузії. ТАСС стверджує, що композиціям Хачатуріяна, основаним на народній музичній творчості, притаманні — барвистість, різноманітність і екзотичний та динамічний ритм. Хоча Хачатуріян не осягнув аж таких висот слави, як його сучасники Дмітрій Шостакович чи Сєрґей Прокофієв, він здобув велику популярність серед публіки внутрі Совєтського Союзу і за кордоном, зокрема відома на Заході музика з частини балету „Гаяне" — „Танець зі шаблею". За композиції, які ґльорифікували совєтську систему і її лідерів, його засипували різного роду нагородами; він отримав чотири нагороди.

Богдан Тарнавський

ГАРВАРДСЬКИЙ СЕМІНАР УКРАЇНОЗНАВСТВА

У своєму восьмому році систематичної праці Семінар Українознавства є доброю та багатою у висліді формою виміни науковими дослідами. Семінар — одна з найважливіших ділянок діяльности Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету, постійно служить як місце творчих зустрічей студентів, докторантів та професури Гарварду, як і з інших високошкільних інституцій, що ведуть досліди української проблематики в рамках своїх дисциплін.

Особливо вдоволяючим є те, що багато науковців Америки, Канади, а то й Европи та Азії виявили свій ентузіязм та схвалення формату Гарвардського Семінаря Українознавства.

В академічному 1976/77 році відбулось 29 наукових сесій з доповідями 30 вчених (12 українців і 18 інших національностей: 11 з Гарварду і 19 із інших високих шкіл).

Сесіями Семінара з ділянки лінґвістики проводив д-р Б. Струмінський. Проф. Г. Грабович керував сесіями літературознавства, а проф. Ф. Сисин — сесіями історії та суспільних наук.

Наталія Гратович секретарювала на сесіях лінґвістики та літератури; Юрій Лібер — на сесіях історії та суспільних наук.

Дві окремі сесії були присвячені бібліотекознавству та новій дисципліні — науці інформації. Їх влаштував у співпраці з Гарвардським бібліотечним клюбом Едвард Касинець, бібліограф, архіваріюс та бібліотекар Гарвардського Центру Українських Студій.

Як і в попередніх роках, організатори Семінара трактували українські студії в широкому, повнішому змісті, в тісному спілкуванні з кругами світової науки. У сесіях минулого академічного року присвячено багато уваги західньому сусідові України, запрошуючи до виступів та дискусії вчених-гостей: Стефана Кєнєвіча, Лєха Щуцкого й Бернарда Марґерітта, що є кореспондентом „Лє Фіґаро".

Доповіді науковців з Ізраїля — професорів: Дов Ноя, Йосифа Сальмона та Шмуля Еллінгера, дали нагоду для студій українсько-жидівських взаємовідносин.

Деколи присвячувано увагу не лише основним дисциплінам: історії, літературознавству та лінґвістиці, але теж і спорідненим дисциплінам українознавства. Зорганізовано в УНІГУ дві сесії, які були частиною двох конференцій. В симпозіюмі антропологів з доповідями виступили проф. Ґльорія Єдинак, д-р Уляна Климишин і д-р Давид Б. Антоні. Д-р П. Р. Магочі відкрив науковою доповіддю конференцію з нагоди 200-ліття ЗСА і 100-ліття поселення українців в цій країні. Д-р І. П. Гімка виступив на конференції, влаштованій спільно з Східньо-Европейським Центром для розгляду минулого Австро-Угорщини.

На сесії Семінара, влаштованій враз із Комітетом Студій Середньовіччя, виступив професор з Оксфорду — Д. Оболенський.

Успіх програми україністики в Гарварді залежить також у значній мірі від збірки україніки бібліотек університету. Двічі учасники Семінара мали нагоду, пригадуючи собі доброчинність особи, яка неперевершеним досі вчинком збагатила Гарвардську україніку, додаючи до неї своїх прецінних 12 тисяч томів, зустрінутись з почесним науковим співробітником УНІГУ — Михайлом Бажанським, який доповідав на двох сесіях літературознавства.

Була також переведена в програмі Семінара окрема лекція для вшанування бл. п. Богдана Кравціва — Марія Явна подарувала бібліотеку (понад 10 тисяч томів) того поета й літературного дослідника до Гарварду, посилюючи тим високу якість ґарвардських книжкових збірок в царині української літератури.

У восьмирічному періоді діяльности Семінара Українознавства в Гарвардському університеті відбулось 219 наукових сесій, які є вигідним варстатом для систематичної та доброякісної наукової праці.

Крім тих сесій, відбуваються також сесії іншого, вузько-спеціялізованого Семінара, що присвячений науковому розглядові „Повісті Временних Літ".

А для обзнайомлення Гарвардського середовища з біжучою проблематикою та ситуацією в поневоленій Україні влаштовується окремі доповіді, дискусії, зустрічі. Доброю нагодою для вивчення руху спротиву в УССР були гостинні виступи в Інституті Плюща, Григоренка, Штерна, Алєксєєвої, лекції спеціялістів як проф. Б. Боцюрків та інші.

Протоколи із сесій Семінара появляються кожного року окремою книжкою. Друкування того видання оплачується із видавничих фондів незабутнього В. Юрковського й д-ра Євгена Омельського.

Володимир Янів

МЕТА Й ЗАВДАННЯ ЕКЗИЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ У НАШІ ЧАСИ

(На конкретнім прикладі УВУ — на історичному тлі)

В Мюнхені розгортає жваву діяльність міжнародний „Дім Зустрічей", улаштовуючи для членів і запрошених гостей виставки, мистецькі імпрези і — зокрема — доповіді для взаємопізнання й зближення. Українська колонія принимає з хвилини заснування Дому у його діяльності активну участь. На запрошення Управи, прочитав 31 березня б.р. доповідь Ректор Українського Вільного Університету, що її переклад переслав він для виключного використання до „Свободи" з огляду на ширше значення й актуальність порушених проблем, як теж на деякі маловідомі подробиці з діяльности нашої „Альма Матер" — насьогодні найстаршого екзильного університету у світі. РЕДАКЦІЯ.

I

Екзиль, як сумне явище, чи екзиль, як світове — понадпростірне та понадчасове — зло, є завжди тісно пов'язаний із брутальним поневоленням, — він є спричинений насиллям якоїсь ворожої потуги. При тому може йти мова або про потоптання основних прав людини одиниці, чи вірніше одиниць, що приналежать до якоїсь конкретної верстви населення, тоталітарно наставленим режимом (здебільша іншої кляси), або про поневолення народу чи більшої скількости народів чужою імперіялістичною державою. Якщо, отже, якась група переселенців-скитальців зможе заснувати десь закордоном власний університет, то тоді має ця Установа шляхетне завдання підняти боротьбу із всякою формою поневолення, тобто вона має змагатися за свободу у найширшім значенні слова всіми доступними їй статутовими засобами, тобто головно у духовій площині. Вона має служити високому ідеалові самостійности власного народу, але також всіх поневолених народів у їхній рівноправності в політичному устрої цілого світу; вона має одночасно кришити копіє за свободу сумління у всіх ділянках духового життя кожної одиниці та її свобідної дії у рівності та братерськості. Тому екзильний університет є зобов'язаний викривати шляхом досліду згідно із правдою фактичне положення в Батьківщині та передавати знання про це положення шляхом навчання, але також відповідно інформувати про ситуацію якнайширші кола світової опінії при допомозі видань і контактів, зокрема наукових зв'язків, і в той спосіб зрушити сумління загалу, щоб він спротивився енерґійно несправедливості.

У нашому конкретному випадку, то значить у випадку мого українського народу, як теж у випадку народів, які знайшлися у подібному положенні і яких екзильні групи дружньо об'єдналися тут у гостинному „Домі Зустрічей" після висліду Другої світової війни для взаємного пізнання, яке уможливлює взаємне зрозуміння та — згодом — порозуміння, — в нашому спільному випадку ідеться про віднову правопорядку на Европейському Сході. Звичайно, стосунків у Східній Европі не можна зрозуміти без їх історичного підложжя із його геополітичним тлом.

Конкретно, неполадки досягли на Сході Европи під кінець XVIII століття — із трьома поділами Польщі — свого першого неґативного насилення в новішу добу історії. Одна держава перестала існувати: Польщу розділено на три части, при чому велика частина її території, як теж проковтнула вже перед тим два інші балтійські народи: лотишів та естонців. Україну позбавлено решток — і так уже дуже обкроєної — автономії, що зберігала ще споминність давньої самостійности: 1764 знесено Гетьманат, 1775 приневолено Запорожжя до капітуляції, 1783 загострено панщину, переміняючи її у кріпацтво за російським моделем. Деякі надії ожили ще за Наполеонських одчайдушних походів, але міт незабаром розвіявся. Віденський конґрес узаконнив нещадно, але неменше суверенно несправедливі кордони. Сумна доля здавалася тривкою, незмінимою, хоч войовничі поляки намагалися ще у двох безуспішних повстаннях призвести до захитання встановленої переможними імперіями рівноваги. Сумовито прозвучала скарга українського Барда — Тараса Шевченка: „...Минулося, осталися тільки могили у полі!"..., при чому він понуро віщував, що не встануть очікувані гетьмани у своїх багатих жупанах. Вже тоді мусів він оплатити свої героїчні пісні та розповіді 10-тилітнім засланням; а втім, він сам ідентифікував себе, в своїй ролі поета-пророка, із народним провідником, що перейняв на себе відповідальність за долю Народу. Зовсім подібно було у Польщі із відомими трьома поетами-„вєщами" (пророками), як їх загально звалося. Основна вага політичного спротиву перейшла на культурницьке поле, при чому щораз то більші завдання припали науці.

І так, напр., основують поляки після першого невдачного повстання свою відому й заслужену бібліотеку у Парижі, яка й сталася першим визначним духовим центром в екзилі. До речі, ця бібліотека існує й досьогодні, і сьогодні знову вона почувається до обов'язку перейняти свою давню ролю, хоч і за зовсім змінених умов. Змінилися часи, але подібною залишилася ситуація.

Відповідно до збільшеної ролі духових центрів йде також спеціяльний натиск на нові національні святощі. Так напр. розв'язує новий режим 1817 р. заслужену в Україні Києво-Могилянську Академію, яка майже два століття розгортала жваву діяльність, як насправді найстарший університет на цілому европейському Сході із впливами на Південньо-східню Европу, і з якої вийшли також численні російські вчені й дослідники, що поклали підставу під наукові установи в Петербурзі. Декілька років пізніше викрито й знищено польські таємні культурницькі об'єднання Філоматів і Філаретів. Членство було виарештуване й розпорошене. Подібна доля зустрінула після 24 років українське Кирило-Методіївське Братство із його дуже шляхетною — хоч і утопійною — програмою братньої співдії слов'янської сім'ї народів. За дальші два-три десятиліття заборонено двома сумнозвісними указами — „Валуївським" (1963) та „Емським" (1876) — публікацію наукових творів в українській мові; пізніший указ забороняв навіть привіз українських книжок з-поза кордонів, як теж українські сценічні виставки, що — зрештою — гостро засудила світова опінія видатних інтелектуалістів. На марґінесі варто відзначити, що перед двома роками — у століття Емського указу — улаштовано декілька маніфестаційних імпрез у курортній місцевості в Німеччині — Емсі — за участю м. ін. УВУ — і тоді прикріплено відповідну таблицю на мурах будинку, в якому цар підписав цей ганебний документ.

Менше безнадійно склалися умови в окупованих областях поза російською імперією, — отже у Німеччині, але зокрема в Австро-угорській монархії, на території якої знаходилися три найстаріші університети Центральної Европи (два з яких на слов'янській території): у Празі (оснований 1348), в Кракові (1364) і у Відні (1365). Звичайно, саме ті університети сталися для чехів і поляків твердинями національного відродження.

Що ж стосується українців, то ролю рідного університету перейняло насамперед Наукове Товариство ім. Шевченка, що його основано 1873 р. у відповідь на перший царський указ. НТШ розвинулося незабаром в неофіційну Академію Наук із сотнями виданих томів, із найбагатшою на свій час бібліотекою українознавства, із музеями, тощо. Але ж це не вистачало, і українська спільнота намагалася якнайскоріше дійти до власного університету, тим більше, що поляки не зуміли й не схотіли своєчасно розбудувати львівського університету в спільну наукову установу, яка могла б в майбутньому служити обидвом народам, як запорука льояльної співдії. Якщо б було до цього дійшло, то зближення на науковому полі змогло б мати вирішний вплив на ціле співвідношення обидвох народів і на цілий пізніший політичний уклад у центрально-східній Европі. Тим часом польські професори й студенти боронили заздро і — на жаль — надто вже вузькозорого та еґоїстично власних інтересів, що мусіло відбитися злощасно в майбутньому. Річ у тому, що українцям бракувало в рішальний час Визвольних Змагань після Першої світової війни тих фахових сил, які могли б були спричинитися до скріплення молодої Держави. Звичайно, самостійна Україна була б сталася автоматично охоронним валом і для Польщі на їх східніх кордонах.

Проте ж, навіть у цих незадовільних умовах, українці старанно готувалися до закладення власного університету в Австрії: десятки молодих, талановитих дослідників габілітувалися в австрійських та закордонних університетах, і при них наростав надійний науковий доріст.

(Продовження буде)

Святочні Сходини відділу Т-ва за Патріярхат УКЦ в Ню Йорку

У неділю, 19-го лютого 1978 р., о год. 2-ій по пол., відбулися в Ню Йорку у великій залі Українського Народного Дому Святочні Сходини мирян Української Помісної Католицької Церкви в честь Їх Святости Патріярха Отця Иосифа.

Сходини попередила о год. 12-ій Торжественна Служба Божа в намірені Ювілята, що її відправив парох о. ігумен д-р Володимир Гавліч, який в закінченні Богослуження підніс многоліттвіє для Первоієрарха Української Помісної Католицької Церкви, що його відспівав хор церкви св. Юра ім. Митрополита А. Шептицького.

Сходини відкрив голова місцевого Відділу Т-ва За Патріярхальний Устрій УПК Церкви мґр Ярослав Щербанюк, покликавши до Президії директора Иосифа Гірняка, д-ра Романа Осінчука, д-ра Василя Палідвора і головного промовця мґра М. Бойка. Відтак мішаний хор при церкві св. Юра під проводом його диригента Івана Хомина відспівав молитву: Отче Наш — Вербицького і першу частину псалому Бортнянського „Возвесилим", закінчуючи цю першу частину грімким „Многая Літа" на честь Блаженнішого Патріярха.

З черги голова Відділу Т-ва в короткому вступному слові подав ціль Святочних Сходин, представив головного доповідача мґра М. Бойка, попросивши його до виголошення доповіди.

Доповідь мґра М. Бойка була надзвичайно старанно опрацьована й зробила на приявних сильне враження, і хоча була досить довга (майже годину), то присутні з великою увагою й одушевленням її прийняли, а навіть відтак підкреслювали, що слід би було її видати друком.

Провідним гаслом доповіді було, що хоча ворог знищив нашу Церкву, хоча знищив тсіх наших церковних провідників, то Боже Провидіння опікувалося й опікується нашою многострадальною Церквою і врятувало нам по 18-літніх тяжких страдданнях й муках в далеких сибірських тюрмах неустрашимого каторжника нашого Мойсея Патріярха о. Иосифа, який став у проводі тяжких змагань на рятунок нашої Церкви за привернення їй належних прав на самоуправу побіч інших Католицьких Церков, що об'єднані в одній Соборній Христовій Церкві.

Голова Т-ва мґр Я. Щербанюк подякував доповідачеві за так цінну доповідь і звернувся до присутніх із закликом, щоби миряни дали Блаженнішому Патріярхові не тільки підтримку моральну, але своєю спроможністю й совістю дали підтримку матеріяльну — складаючи пожертви на Патріярший Фонд. Сходини закінчено відспіванням Многая Літа Блаженнішому Патріярхові присутніми, які вщерть виповнили велику залю Народного Дому.

(В. П.)

З діяльности Л-М Клюбу в Ню Йорку

Фотографічна документація для збереження традицій

У п'ятницю, 18-го листопада, 1977 року на запрошення ЛМКлюбу, інж. Михайло Пежанський читав доповідь про фотографічну документацію, як засіб зберігання нашої ідентичности. На його думку ділянка такої документації є у нас зовсім занедбана.

Вечір відкрив голова Клюбу, інж. Тарас Грицай, вітаючи автора, членів, та гостей, передаючи йому дальше ведення програми вечора. На вступі своєї доповіді інж. Пежанський сказав, що цю доповідь він приготовив з ініціятиви і на бажання Українського Музею в Ню Йорку, що є дуже зацікавлений такою тематикою і хотів би мати постійних наших співпрацівників в ділянці фотографічної документації.

Всякі засоби, — говорив доповідач, для збереження наших традицій — побуту, громадської праці та інших культурних вартостей — все те не раз допомагало нам в минулому пережити важкі часи, коли на довгі роки переривалась наша державність. Здоровий інстинкт народу підказував йому зберігати все своє рідне, свої звичаї, традицію побут, — не затратити тих культурних зразків, якими споконвіку жив і розвивався нарід, які зберігали його окремішність і своєрідні вартості. Коли тепер ворог України докладає всіх зусиль, щоб стерти з лиця землі нашу національну окремішність, створити т.зв. совєтський народ" — на українській громаді у вільному світі тяжить великий обов'язок зберегти свою віками придбану культурну традицію у своїх місцях поселення, щоб нічого вартісного не пропало. Тому треба ті народні цінності зберегти в музеях і архівах.

До цієї ділянки належить також фотографічна документація. Під теперішню пору фотографічні відображування всяких предметів, осіб чи подій, є дуже розвинені та одночасно спрощені і не треба для цього великого знання. При деякому досвіді і добрій волі, користуючись недорогим пристроєм та при невеликих коштах, навіть фотографи-аматори можуть включитися в плянову архівну роботу. При тому важливим є підбір об'єктів (предметів, осіб, подій), бо музейні збірні є зацікавлені у репродукціях оригінальних предметів та світлин визначніших постатей і подій з громадського чи культурного життя. Очевидно, музеї і архіви самі окреслюють обсяг своїх зацікавлень в тематиці та якості репродукції. І тут виринає потреба взаємної інформації поодиноких архівів і музеїв відносно своїх зацікавлень, засобів та спроможностей і створення центру, завданням якого була би виміна думок поміж поодинокими музеями і архівами тут, у Канаді чи деінде. З таким центром могли би нав'язати корисний контакт також Українське Фотографічне Т-во, фотографічні Клюби чи поодинокі фотографи-аматори. Таким центром погодився бути Український Музей в Ню Йорку (The Ukrainian Museum, 203 Second Aveeue, New York, N..Y. 10003). Також давні фотографії та приватні колекції, як теж фото-збірні у редакціях нашої преси варто б охопити в реєстрі майбутнього фото-архіву.

Після виголошення своєї доповіді, інж. Пежанський висвітлив багато своїх прозірок та прозірок із збірки інж. Богдана Полянського, мґра Володимира Грицини та архітекта Вариводи. Висвітлював групами, до яких належали церкви на Лемківщині, тутешні церкви, групу прозірок народної ноші, групу світлин міста Львова, світлин наших цінностей у Римі з портретами нашого Патріярха, кисти нашого маляра Михайла Мороза, краєвиди і людські типи з Гуцульщини.

Совєтська справедливість на тлі процесу д-ра Михайла Штерна

На черговому п'ятницевому вечорі Л-М Клюбу в дні 25-го листопада, 1977 р. проф. д-р Ярослав Падох виголосив доповідь про кримінальний процес і обставини серед яких той процес відбувався проти лікаря з Вінниці, д-ра Михайла Штерна за здогадні хабарі і високі ціни за ліки, що їх він нібито спроваджував для своїх пацієнтів. Перебіг цього процесу появився в українській, англійській і французькій мовах із стрічкових записів з залі розправ, що їх виготовили сини підсудного, перевезли щасливо на Захід і тут видали їх друком. Як відомо, д-р Штерн з дружиною і обидва сини перебувають тепер в ЗСА.

Ще перед початком доповіді, відбулися Надзвичайні Загальні Збори членів Л-М Клюбу для прийняття та ухвалення нового статуту. У проєкті нового статуту відмічено, що зміна статуту відбувається з огляду на зміну структури самого Клюбу, тому зайшла потреба змінити деякі дотеперішні постанови та приспособити їх до статуту в змінених обставинах.

По прочитанні нового статуту, вив'язалась коротка дискусія і були деякі речеві зауваження, після чого Надзвичайні Загальні Збори, новий статут затвердили.

Розпочинаючи свою доповідь, д-р Падох заявив, що це був суто політичний процес, лише підфарбований кримінальними статтями карного кодексу, бо обидва сини д-ра Штерна зголосились на виїзд до Ізраїля, тому треба було за те покарати батька, знаного і любленого лікаря у Вінниці. На суді закидали йому, що за лікування він вимагав хабарів і грошевої заплати, що в совєтах заборонене. Які ж це були хабарі? В одному випадку хабарем мав бути когут, були теж гуски і яйця, яблука, теж і грошові дрібні суми. У слідстві переслухано понад дві тисячі пацієнтів підсудного, з цього лишень шістьох зізнали проти нього. Із покликаних 76 свідків оборони, суд допустив лишень трьох — інших відкинув. Боронив д-ра Штерна адвокат Аксельбант з Москви, що поводився на залі розправ як справдішний оборонець, закидаючи слідчим безправне поступування і вони, а не доктор Штерн повинні сидіти на лаві підсудних. У своєму останньому слові доктор Штерн зовсім не обороняв себе, а в своїй промові оскаржував слідчих і сам процес порівнював до скандального процесу французького офіцера — жида Дрейфуса, до царських адміністраційних судів і гітлерівських, називаючи слідчого садистом. Весь час д-р Штерн говорив українською мовою, що совєтчикам менше подобалось. Не доказавши д-ру Штернові ніякої вини, всеж таки п'ятнадцятого дня процесу проголосили йому присуд — 8 років ув'язнення і конфіскату майна.

Цей процес наробив великого шуму у світі. В місті Амстердамі в Голляндії були приготування відтворити цей процес зі судом, обороньцем, підсудним і свідками, як це було зарекордоване на стрічках, що їх син Віктор на розправі записав. Щоб до цього не дійшло, совєтчики видворили д-ра Штерна на Захід. Він відсидів 26 місяців і 15 днів. В його обороні станули у вільному світі українські організації, що займаються тими справали, міжнародна амнестійна організація, а також письмо за його звільненням підписало 50 визначних науковців світу нагороджених нобелівською нагородою.

Після короткої перерви

(Закінчення на стор. 4-ій)

Другий випуск „Гарвард юкренієн стадіс"

(ФКУ — Кембрідж) — Появився другий випуск (за червень 1977 р.) „Harvard Ukrainian Studies," нового журналу Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету. Подібно як у першому випуску (за березень 1977 р.), також у цьому поміщено статті на теми історії України, українського письменства і мови від давнини до сучасности.

Хоч матеріял писаний ученими спеціялістами різних ділянок, його може також читати й оцінювати нефахівець. Зміст нового числа журналу такий: Юрій Шевельов, професор слов'янських мов і літератур Колюмбійського університету, пише про хронологію г і нового ґ в українській мові, досліджуючи їх історичний розвиток. Бернард Д. Вайнриб, професор історії у відставці в Дропсі коледж, робить огляд даних єврейських хронік про Богдана Хмельницького та українсько-польські війни XVII ст. Андрій Камінський, професор історії Колюмбійського університету, обговорює Гадяцьку Унію — створення Руського Великого Князівства як козацького експерименту із шляхецькою демократією. Тарас Гунчак, професор історії Ратґерського університету в Нюарку, подає нові дані про ролю сера Люїса Неміра, члена Відділу Політичної Розвідки британського Закордонного Міністерства, в боротьбі за владу в Галичині в 1918-1920 рр.

Друге число „ГЮС" уперше містить документи, оглядові статті, рсніку та рецензії статтей, і книжок. Ярослав Степанів подає нові довідки про походження українських козаків, аналізуючи документ XVII ст. Роман Сольчаник з'ясовує ролю Михайла Драгоманова у зв'язку з Емським Указом в дискусії на Міжнародному Літературному З'їзді в Парижі 1878 р. Іван Лоб'юк з Університету ім. А. І. Кузи в Ясах дає огляд українистичних мовознавчих досліджень в Румунії. Богдан Струмінський, гостюючий викладач української мови в Гарварді, рецензує перші шість томів багатотомного словника української мови, видаваного в Києві Академією Наук УССР. В рецензії на чотири недавні праці про Григорія Сковороду Річард Гантуля насвітлює вклад цих праць в науку про цього українського поета й філософа XVII ст.

Випуск публікує також рецензії Омеляна Пріцака, Марти Богачевської-Хом'як та некролог про Ореста Зілинського, видатного вченого і духового провідника українців у Чехо-Словаччині, що погиб на Пряшівщині в липні 1976 р.

Журнал можна набути, звертаючись на адресу: Harvard Ukrainian Studies, Harvard Ukrainian Research Institute, 1581-83 Massachusetts Avenue, Cambridge, Massachusetts 02138 U.S.A. Ціна окремого примірника — 9 дол. в ЗСА і Канаді, 10 дол. в інших країнах. Річна передплата (за чотири примірники) — 28 дол. в ЗСА і Канаді, 32 деінде.

У Боффалівському Університеті...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

давнім українським звичаєм: хлібом-сіллю. Після цього вступне слово сказала голова УСТовариства Христина Стасюк. Говорила вона по-англійськи і по-українськи. „Галичанки" відспівали (в одному виступі) три пісні. Бандуристи виконали у двох виступах шість точок: три мелодії і три пісні. Ансамбль „Калина" виконав у двох виступах три танці. Оригінальним був танець до мелодії пісні „Через міст, через міст...", у якому ролі Вовка й Козлика виконували члени Ансамблю „Черемшина" Юрій Гайдучок і Мирон Коваль.

Ансамбль „Черемшина", який постійно росте чисельно й під мистецьким оглядом, виступив три рази, залишаючи за кожним разом у глядачів подив для свого високого мистецького рівня.

Гуцульські „Троїсті музики" відтворили декілька українських гуцульських мелодій.

Під кінець програми були два сольові виступи. Згадуваний уже Давид Біловус відограв талановито на фортепіяні 4 українські мелодії, а Ляриса Шарван продемонструвала ґраціозно власної креації танець до мелодії пісні „Ой, ти, дівчино, з горіха зерня".

Не годиться не згадати керівників окремих ансамблів, при чому будемо придержуватися поданих у програмках інформацій. Квартетом „Галичанки" керує Христина Мороз, „Калиною" — Лідія Стеценко, „Черемшиною" — Мирон Коваль. Керівники „Троїстих музик" і Бандуристів — не названі.

Програмою керував (по-англійськи і по-українськи) Данило Райца. Уложенням програми зайнялася Діяна Гаврилюк. Програмки друкувалися в українській друкарні „Тризуб" Петра Пуцака й синів. Артистичне оформлення програмок належить Діяні Стасюк. Концерт носив назву „Гомін України". Український характер концерту проявився і в кольорах програмок, у яких обгортки були сині, а внутрішні картки — жовті.

Концерт „Гомін України" оцінив незвичайно прихильно місцеві англомовний щоденник „Боффало-Івінінґ Нюз" у виданні з 24 квітня. Передтим та сама газета інформувала своїх читачів про цілість „Українського Тижня".

З матеріяльною, чи радше фінансовою допомогою для влаштування концерту поспішила немала кількість українських громадян-спонзорів.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п. ЙОСИПА ЛІПІНСЬКОГО

Вже сороковий день минає,
Як наш Татко в могилі спочиває,
Над ним вітер листям шелестить,
Про велику втрату світ увесь гомонить.

На Твоїй могилі Тату,
Квітів барвистих не забракне,
І любов до Тебе муже,
Ніколи у нас не загасне.

Ми Тебе наш рідний Тату,
В молитвах все споминаєм,
І розлуку нашу тяжку,
В сльозах гірких обливаєм.

ДРУЖИНА зі СИНАМИ

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства.

Впреп. о. декан Петро Огірко, Вельмидостойний духовний опікун ФКУ, відслужить двадцять третю Заупокійну Святу Літургію, в п'ятницю, 12-го травня 1978 року, о годині 8-ій ранком, в УКЦеркві Царя Христа, в Бостоні, Масс.,

за Бл. П.:

визначного Мецена ФКУ — доктора ВАСИЛЯ СТЕФУРАКА
ОЛЕКСАНДРА ГРИЦАЯ
д-ра ІГОРЯ ЦИМБАЛІСТОГО
ЕЛІЗУ ШІПКУ
ВОЛОДИМИРА ХОМУ
ПАВЛА ПІДҐІРСЬКОГО
ЯРОСЛАВА РИБАЛТА

Наступне Заупокійне Богослуження відправить о. декан П. Огірко 9-го червня 1978 р.

Всіх ВП. Членів ФКУ просимо про молитви за померлих наших друзів. Де б Ви не були, помоліться в часі відправи цієї Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна пам'ять померлим Членам ФКУ!

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
Фонду Катедр Українознавства (ФКУ)

В П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. Проф. ЛІДІЇ ШЛЯХТИЧЕНКО

ЗА СПОКІЙ ЇЇ ДУШІ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА

в неділю, 14 травня 1978 р., о год. 10:30 ранку в Святотроїцькій Церкві

359 Брум вул. в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

Неутішний —

МИХАЙЛО, муж

Відзначення пам'яті Поета-Борця в Сан Дієго

Як кожного року, так і цього, 1978, в Сан Дієго в Бальбоа парку відбулася Шевченківська академія — з доповіддю інж. Л. Романюка і добре зладженою мистецькою частиною. Після короткого вступного слова культ - референта Ярослава Сисина і фортепіянового виконання американського гимну Аллою Свірською, слідувала доповідь - реферат Леоніда Романюка на тему „Тарас Шевченко і Україна". В інж. Романюка — чистий і гучний голос, гарна дикція і належна інтонація, що й сприяли тому, що його слово сягало вух слухачів навіть в задніх лавах досить численної авдиторії, наснажуючи її серце і розум.

Тарас Шевченко — це той, що привернув нам нашу пам'ять, воскресив у наших душах національну свідомість і освітлив шлях боротьби і слави! Це було центральним стрижнем змістовної доповіді, що її присутні вислухали з непослабленою увагою.

„Так уже вклалося в нашій збірній українській уяві, що Тарас Шевченко завжди був, є і буде. Ми сприймаємо його, як щось одвічне, як щось дане нам з глибин давнини до безконечности майбутнього. Так саме дане нам, як українська земля, мова, культура... І саме це помилкове (хоч і зовсім оправдане величчю Шевченка) уявлення заважає нам охопити справжнє значення Великого Тараса, його слова та його життєвого чину... Між тим деякі явища і особи можуть бути сприйняті й оцінені правдивим мірилом саме тоді, коли вони зникають, коли їх не стає... Тоді лише ми гостро завважуємо їхню відсутність. брак їх і починаємо раптово відчувати, розуміти і цінити їх у справжньому світлі й обсязі".

І доповідач закликав авдиторію на хвилину уявити собі, що його, нашого Кобзаря, не було. Бо тільки це покаже нам Тараса Шевченка у справжній його величі і в цілому його значенні для історичної долі української нації.

Це був, очевидно, трохи незвичний, оригінальний, але в суті своїй цілком слушний підхід. І вся авдиторія уважно слухала стисло подавані факти нашого минулого... Таки дійсно в українській літературі дошевченківської доби переважав трохи анекдотичний характер і добродушний незлобимий гумор, позбавлені політичних елементів і аспірацій... „І щойно з появою Шевченкового „Кобзаря" — цього Євангелія Української Нації"—українство стає політичним підметом. „Кобзар" став джерелом (далі цитуємо з доповіді), „звідки вся пізніша українська література довгими роками черпає цілющий напій народної мови й ідей, а український політичний рух — суцільну філософію української історії та визвольну програму і надхнення".

Цілком слушно твердив далі доповідач, що без Т. Шевченка ми не мали б у повному значенні й обсязі й Кирило - Методіївського Братства — як важливого етапу організованої боротьби за Україну та щабля у формуванні визвольної програми. Бо за сьогоднішнього стану шевченкознавства є очевидним, що ідеологічна література Кирило - Методіївського Братства, т. зв. „Книга Битія Українського Народу" джерелом своїм мала в значній мірі погляди Шевченка. І хто знає, — говорить далі доповідач, — як виглядали б твори пізніших наших поетів, письменників і музик, що живились із глибоких чистих джерел Шевченкової творчости, якби її не було. Хто знає, як виглядали б без впливів Шевченка твори Марка Вовчка, Лесі Українки, Старицького, Самійленка, Олеся, Франка, Коцюбинського, Кобилянської та ін.? Та й те треба сказати: впливи творчости нашого „Кобзаря" не обмежувались лише Україною.

Ось що писав грузинський поет:

„Слів Шевченкових полум'я й сила
У серцях молодих
не вмирає..."

Пантелеймон Куліш — сам видатний поет і повістяр (автор історичної повісти „Чорна Рада") так висловився про Т. Шевченка: „Широко він обняв Україну з її могилами кривавими, з її страшною славою, і співучу народну мову обернув на живопис того, що було і що є на Вкраїні. Його устами весь народ заспівав про свою долю і від того часу всі в нас поділились на живих і мертвих..."

— Так, — кажемо ми, — заокруглює поетову думку інж. Л. Романюк) — на живих, тих, хто вчув голос забутих предків, відгукнувся на нього і прямує Шевченковим шляхом до України вільної та щасливої, і — на мертвих, що зробили глухе вухо на плач і сміх, на благословення, співи і прокляття нашого Кобзаря, які не почули голосу свого народу, не піднесли мечів в обороні своєї правди..."

От як виразив це поетичним своїм словом кремлівський в'язень Микола Руденко:

„І блискавицею-привітом
Сяйну у грізній синяві:
Закон вогню гримить
над світом —
— Умріть, мерці! Живіть
живі!.."

А ось як інший поет з Рідної Землі кличе творити діло Кобзареве:

„Не пустослов'ям пишним
і барвистим,
Не скаргами, не шепотом
лелій,
Не криком, не переспівом
на місці,
А заспівом в дорозі
нелегкій.

Бо пам'ятайте, що на цій
пляне́ті,
Відколи сотворив її
Пан Бог,
Ще не було епохи
для поетів,
Але були ПОЕТИ
для ЕПОХ..."

Свою добре збудовану доповідь Л. Романюк кінчає так:

— Воістину Тарас, наш Великий Кобзар, створив Шевченкову епоху. Він розпочав Естафету Духа України, що про неї пише київська поетка:

„Різні бувають естафети.
Передають поетам поети
З душі у душу, Із мови
в мову
Свободу духа і правду
слова,
Не проміняєвши на речі
тлінні —
На словолюбство
і на вигоду,
І не зронивши, бо звук
падіння
Озветься болем
в душі народу..."

Зуміймо ж і ми жити в цій Шевченковій епосі. Не животіти з дня на день, а творити і боротись повсюди і щодня за волю України і Українського Духа, ради чого провидів, терпів і творив наш Кобзар!

Мистецька частина: деклямації, музичні точки (бандура) і спів (сольовий і хору) — вся була побудована на текстах Шевченкового поетичного слова. Учениця Уляна Олексишин проказала дві поезії Т. Шевченка: „Думка" і „Три шляхи": студентка Надя Скоп — гарну прозоріч „Шевченкова Верба", даючи слухачам відчути красу тексту в досконалому виконанні.

Опісля два поставні молодці: Андрій Китастий і Роман Рітачко милували слух присутніх співом і грою на бандурах: спочатку А. Китастий з великим почуттям проспівав при власному супроводі бандури „Плач невольників" (з поеми „Невольник"), а потім долучився Роман Рітачок і вони удвох виконали дует „Зелений гай", збираючи рясні оплески залі.

Видатною точкою мистецької програми був сольовий спів знаного співака Богдана Климковича. Він виконав дві пісні: „Ой Дніпре мій, Дніпре" і „Гетьмани",муз. М. Лисенка; фортеп. супровід вела Алла Свірська. Тривалі гучні оплески були заслуженою нагородою виконавцям.

Дуже імпонуючою мистецькою точкою був виступ громадського хору під орудою відомого диригента Петра Кондратенко. Хор виконав аж 7 пісень, з того 4 на слова Т. Шевченка: „Сонце заходить", „Реве та стогне", „Встає хмаза з-за Лиману" і величний „Заповіт". До всіх пісень фортеп. супровід подавала Валя Матяш.

Під час перерви відбулося скромне пошанування диригента від імени цілої української громади Сан Дієго. Під спонтанні оплески присутніх голова громади Олександер Скоп висловив найщирішу подяку П. Кондратенкові за його мистецьке керування так громадським, як і церковним хорами — і це, не зважаючи на вельми солідний вік і хронічне нездоров'я. „Високий патріотизм українця і самопожертва мистця виявилися й в тім, що не зважаючи на недугу, він особисто провадив усі проби хору до нинішньої Академії, знаючи, що його нікому заступити". По цих словах студ. Надя Скоп вручила зворушеному маестрові гарний букет квітів під оваційні оплески всієї залі.

Загальним співом (залі і сцени) „Ще не вмерла Україна" закінчено це гідне і змістовне відзначення пам'яті Поета - Борця.

А. Юриняк

Сан Дієго, березень 1978

Честерська Кредитівка відзначила свій 25-літній ювілей

День 8-го квітня 1978 року залишиться в пам'яті членів Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Честері на довгі літа, бо в цьому дні відзначено урочисто 25-ліття існування Кредитівки.

Точно 8-го квітня 1953 року статут кредитівки затвердили стейтові власті і Кредитівка розпочала свою працю серед нашого громадянства.

Вищезгаданий ювілей відзначено урочистим бенкетом, в якому взяло участь 140 осіб, тобто членів Кредитівки та запрошених гостей. За почесним столом, у просторій залі українського католицького горожанського клюбу засіла Управа Кредитівки, а саме — інж. Володимир Кузик — президент, Володимир Михалович — фінансовий секретар, Гарасим Маковський — голова Контрольної комісії, Василь Біянський та Яро Салдан — члени - основники кредитівки.

Між почесними гістьми були рівнож оба наші священики з УКЦ — о. совітник Петро Липин і о. Иосиф Мартинюк.

Програму бенкету розпочав президент кредитівки інж. Володимир Кузик, який в довшім, окремо приготованім, рефераті вказав на початки кредитівки, її тяжкі роки та роки великих осягів, а все це відбувалось під точкою зору добра для нашої громади.

Кредитівка, продовжував звітодавець, постала майже з нічого, але беручи до уваги її тяжкі зусилля на протязі 25-ох літ, вона таки зробила велику фінансову працю для своїх членів, своєї громади.

Одна тільки цифра, більше чим пів мільйона долярів позичок, уділених членам кредитівки говорить за себе і вже цей тільки факт притягає наше громадянство до неї, а беручи до уваги чесність та солідність працівників кредитівки у відношенні до її членів, ще більше запевняють її зріст і збагачення нашого народного майна.

Бесідник згадав про попередніх керівників кооперативи, а саме покійного сьогодні дир. Івана Михайлова, що спільно з другими ідеалістами як проф. Степан Микита, його брат Василь Микита, Олександер Кобаса, тодішній голова Т-ва „Самопоміч" в Честері та інших членів основників відважились на такий рішучий крок, основуючи в Честері Кредитівку, хоч були великі труднощі з підшуканням керівника - касира на той пост, що на нього вибрали Петра Мисака.

Другим головою, чи президентом Кредитівки обрано інж. Цюка, а касиром Марту Садовську.

Майже двадцять літ керівництво кредитівки спочиває в руках звітодавця, а касиром є Володимир Михалович, який своїм знанням та взірцевим провадженням книг кредитівки і цілої її господарки, зискав велике довір'я у громаді та пошану і респект у надзірних органах в Гарісбургу, які щорічно перевіряють діяльність кооперативи.

Бесідник апелював до присутніх складати свої ощадності тільки у своїй касі (кредитівці), бо діючи в той спосіб ми збагачуємо наш народний капітал і можемо заспокоювати всі матеріяльні потреби нашого громадянства.

Короткі звіти про циферний стан кредитівки предклав її касир - книговод Володимир Михалович, а про потребу організування кредитівок в загальному говорив Олександер Кобаса, та обидва священики, а саме о. Липин по - українському і о. Мартинюк по-англійському, заохочуючи присутніх рівнож складати свої ощадності тільки у своїй кредитівці.

Після закінчення вступної частини та молитви, що її провів отець парох, присутні при родинній розговірці заїдали смачну вечерю, приготовану нашими панями з клюбу.

Після вечері присутні забавлялися при звуках доброї оркестри до пізньої ночі.

Володимир Сич

З діяльности ЛМКлюбу...

(Закінчення зі стор. 3-ої)

відбулася дискусія і запити. На запит — хто був предсідником суду, д-р Падох відповів, що предсідником був типовий совєтський суддя на прізвище Орловський, що при допитах застрашував свідків оборони і поводився як кожний з них — в першу чергу, щоб берегти свою шкіру, і догодити прокураторові, а підсудного обов'язково засудити на кару, що згори була судові подиктована. В дальшій дискусії забирали слово д-р Р. Осінчук вияснюючи справу гонорарів за лікування, про те, що д-р Штерн був головним лікарем при Поліклініці, д-р Володимир Савчак, що склав авторові доповіді подякував за доповідь про цей унікальний процес, інж. Микола Турецький, та інші.

Після покінчення дискусії, голова Клюбу подякував авторові вечора за дуже цікавий і цінний вечір.

Б.В.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 12-го ТРАВНЯ 1978 р.

НЮАРК-ІРВІНҐТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 371-ий Відд., о год. 7-ій веч., в залі УНДому в Ірвінґтоні. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки. — Стефанія Стеців, гол., В. Шпирка, заст. гол., Леся Назарук, кас., Ю. Баранюк, фін. секр.

СУБОТА, 13-го ТРАВНЯ 1978 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 270-ий Відд., о год. 7-ій веч. в УНДомі. Проситься чл. прибути, заплатити вкладки або посилати поштою на адресу фін. секр. S. Ostrowsky, 29 Lexington Ave., Jersey City, N.J. 07304. Tel. (201) 432-2983.

НЕДІЛЯ, 14-го ТРАВНЯ 1978 р.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, о год. 2-ій по пол. у Вінярського. Проситься чл. прибути. — Управа.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Поступовий Клюб 70-ий Відд., о год. 2:30 по пол. в залі УНДому при Окленд та Фліт ст. Проситься чл. прибути та вирівняти залеглі вкладки. — Ст. Білик, предс., М. Шеремета, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 102 Відд., о год. 11:30 ранку в залі церкви св. Йосафата, 5720 State Rd., Parma, Ohio. — А. Жгута, M.D., предс., І. Жгута, кас., М. Бобечко, секр.

РОЗШУКИ

Пошукую мого кузена
МИХАЙЛА ГОШКА,
народженого в Україні, 1927 р. Останні вістки про нього були з Німеччини. Хто знав би щонебудь про нього, або він сам, прошу голоситись на адресу:
M. J. GOSKO
3561 Studor
Saginaw, Mich. 48601

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

Повідомляємо всі організації і поодинокі особи,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ.

Окремих листів в тій справі не буде відписуватися.